

Батайніца, Югославії. — Тіто промовляв на параді вручення прапору літунським силам Югославії в своїй промові підкреслював, що його країна залишилася зльована до Заходу, хоч би не знали як поліпшилися стосунки Югославії з Совєтами. Він заявив, що ніколи не виступить з західного блоку і не вернеться до Совєт. Він хвалив приязнь із ЗДА, Англією і Францією і згадував про пошану до ЗДА за їхнє становище в двох останніх війнах. Цю заяву Тіта викликали пресові голови на Заході, що Югославія задумує пристати знову до совєтського блоку. У своїй промові Тіто згадував і про свою недавню промову, в якій він гостро виступив проти італійського прем'єра де Гаспері за його становище в справі Триєсту. Виступав президент Югославії і проти англійського часопису „Менчестер Гардіян" та проти американського „Нью Йорк Таймс-у", які в редакційних статтях про цю промову Тіта зайняли протилежні становища. Він заявив, що ці часописи не висловлюють думок їхніх народів, бо американський народ вірно оцінює становище Югославії, яка зложила великі жертви в останній війні („Нью Йорк Таймс" писав, що ЗДА візьмуть Італію, коли їй придется вибрати між Тітом і де Гаспері. „Менчестер Гардіян" писав про промову Тіта, що вона „перевинила навіть деякі фашистські часописи").

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВДАННЯ МАНІФЕСТАЦІЙ

Не вина українців поза Сове́тами, коли тому 20 років їм не вдалося погасити сумління світу трагедією небувало в людській історії голоду в Україні. Не можна закидати теж і американським українцям, що вони не дбали, щоб американський нарід та американський уряд були поінформовані як слід про цей страшний злочин Кремлю над Україною. Навпаки, треба ствердити, що вояди, де тільки жили українці поза Сове́тами, піднімалися голосом проти цього варварства червоної Москви. Коли ж ті голоси розлуки не знаходили належного відгуків у парламентах і урядах, ці вояди в публічній опінії вільного світу, то причин цього дивного явища треба шукати десь. За ці причини платять тепер втрачено волі сотні мільйонів нових невольників, що стогнуть під комуністичними режимами. За те платять тепер вільний світ, стоючи перед постійною загрозою нових кремлівських агресій. Можливо, що хоч тепер він захоче не тільки пізнати правду про страшний голод в Україні в 1932-33 роках, але й вжитися з цього навуку.

Спричинений Кремлем голод повинен вивести об'єктивно думаючим людям, чому саме хвилос українців уже сама загода за те, що українському народові треба б'обов'язково дати бути з Москвою, яка вже від століть пише свою історію в Україні кривавими буквами. Бо ж червоне ліхольство, хоч куди гірше царського, є однаке тільки продовженням московської неволі в Україні. Це треба тепер ясно вивести в зв'язку з пропам'ятним голодом в Україні. Такої політичної ідеї чи карі ніякий нарід на світі не забуває і їх забути не може. Чуда годі вимагати і від українського народу.

Україна хоче бути з Заходом, а не з Москвою, тим більше, що змагає вона до цього не віднини. Ми переконані, що вільний і самостійний український нарід владштує свої відносини до Москви по сусідськи, кермується розумом, а не таким несприродним сентиментом, як "любов до старшого брата", придумана Москвою. Д-р Френк Кінгдон, людина ліберальних поглядів і приятель Англії, обговорюючи останні американсько-британські відносини, не гадусь за ніяку "приязнь". Він навіть зазначає, що "сумнівається, чи взагалі існувало між націями колинебудь щось таке, що зветься приязню". Може бути "кооперація між урядами", яку для кулуарів називають не раз "приязню" та яка існує не для "сентименту", а для "користі" і то так довго, як довго вона є для обидвох сторін "корисною". На таких саме принципах побудована "американсько-британська приязнь", себто приязнь з країною, з якою в'язе ЗДА це й демократія, мова, культура і традиції.

Подібні розумові аргументи треба нам додавати до тих природних почувань, які були і є в серцях десятків мільйонів українського народу, що відвертають його від Москви, яка намагалася відібрати йому не тільки волю, але навіть мову і назву, а то й церкву та віру.

Масою тепер добру нагоду не тільки пом'янути мільйони жертв голоду в Україні, але теж видати нові матеріали в англійській мові про цей голод, які краще всіх інших матеріалів повинні висвітлити світові, а в першу чергу З'єднаним Державам, українцям-самостійницьким змаганням та ту дорого ціну, яку доводиться за них платити українському народові. В час тих поминок, протестів і маніфестацій треба також пам'ятати і за те, що всю нашу політичну акцію ведемо нашими власними силами та що перед нами великі завдання, на виконання яких треба фінансових засобів. Протестаційні віча і маніфестації мають ті засоби дати, бо самими промовами і протестаційними резолюціями справа вперед не піде. Наш протестаційний відрух треба використати в якнайширшому масштабі. Тому треба видати нові матеріали про голод за інші засоби, яких живнає Кремль для своїх цілей, що тепер відомі в світі як народобичство. З тими матеріалами треба дістатися до світових парламентів і урядів та до Об'єднаних Націй. А як нам це вдасться, тоді зможемо сказати, що ми чесно відсвяткували 20-літню сумну річницю загибелі наших рідних в Україні в роках 1932-33.

ОСТАННЄ ПРОЩАННЯ

Володимир Янів
(1)
24 травня минає рік з дня смерті Великого нашого Громадянина й Вченого, проф. д-ра З. Кузеля, голови нашої найстаршої наукової установи — НТШ — і КоДУС-у. Життя й праця Покійного досі не найшла належного наситлення. Щоб частково виповнити цю прогалину друкуємо тут незначно скорочену доповідь одного з ближніх співробітників Покійного в останні роки, доц. д-ра В. Янева, яку він читав на жалобній Академії в пошану Покійного, влаштованій Науковим Товариством ім. Т. Шевченка в Парижі, 22. VI. 1952. Редакція.

"Слуга добрий і вірний! Ти в малому був вірний, над великим постає тебе, — уйдіти ти до радощів пана свого".
Мт. XXV, 21.
Коли застанувалися над життям і творчістю покійного проф. д-ра Зенова Кузеля, голови НТШ і КоДУС-у, звичайного професора УВУ і почесного доктора УТГІ, директора Філологічної Секції НТШ і голови Української Секції Міжнародної Вільної Академії Наук та інш., тоді нагадується притча про таланта: В особі Покійного пізнаємо людину, який дано п'ять талантів і яка їх не зармувала, але поможіла.

Коли глянути на Покійного під кутом саме "п'яти талантів", то як три перші таланти годяться відмітити в ньому гармонійно поєднані розум волю й серце, а поруч із тими глибоку віру й невчепну життєддатність.

Якщо розум дослідника дозволив проф. Кузеля зай-

В РОКОВИНІ СТРАШНОГО ГОЛОДУ

Минає триста років, як тяжкий іспит здає перед Господом український нарід. За провину наших прадідів. Кадів, і батьків та за наші владні, на протязі тих трьох віків миюократно вогнем палено, залізом шматовано, ордами чужинцямики плондровано землю українську. На протязі тих віків, від повені сліз матерей українських, не раз ріки українські виступали з берегів своїх. На протязі тих віків мільйонами могол виступано землю нашу, а з моря пролітоті крові, рідної і чужої, часом здіймалися у височині багрянні хмари. Голоснішими від грому бували крики розпачі жінок українських, а від плачу немовлят рвалася серця людські. Тисячі тисяч синів і доньок народу українського тоді покидало найбільш дар Божий — землю рідну та йшли в ісход. Тисячі інших сам ворог гнав у чужий й далеку чужину, щоб там, на кістках підбитих, будувати власний добробут. Страшні ті, безмежним горем і найгострішим болем сповнені віки тоді народу українського, віки, що їх нарід наш зве — московською неволею!

Силу цього вікового горя, гостроту його болі й невимовний татар його тиску проте, — з волі Всевишнього, — судилося найгостріше відчувати нашому поколінню, бо Москва, в своїй закланості й нелюдності, дійшла саме на протязі останніх 30 років границь, яких не знає історія цілого людства. Тому кожний дальший рік цієї неволі приносить Україні щораз нові й більше вирафіновані тортури, щораз болючіші терпіння. Але з-посеред того усього, що Україна в неволі пережила, найбільшим таки злочиним залишилася отой, Московською свідомо й з розрахунком викликаний, голод, що переживала його Україна двадцять років тому. Ніхто, ніщо й ніде не буде вже в силі витерти з пам'яті народу нашого того жаху останнього 1933 року.

На Україні й далі залишаються в кайданках брати та сестри наші, а ми, — по вільному світі розсієні діти народу українського, — поділені й розсепані. Багатою з-посеред нас вже навіть здається, що стоїмо над могилкою всіх сподівань народу українського. Сьогодні ж, коли обов'язок любови до ближнього найголосніше кличе нашу пам'ять, розум і серце над відомі й невідомі могилами мучеників 1933 року, з невимовним болем душевним, ми стверджуємо, що стали безсилі й бідні віддати поклон нашим мученикам, поклин, який би був достойний їхньої великої жертви, що вони й склали на вівтар нашої Вітчизни. Сили нам забрала дрібничковість партійних суперечок, а бідними зробили вузькою егоїстичні інтереси.

Та, не вільно нам допустити, щоб розпач опанував Україну! Всеомогучий і Великомилостивий Отець Небесний не тільки карас, але й милує: так бувало уже в житті нашого народу. Карано наших дідів і батьків завше тоді, коли вони забували напочатку заповіді Божу про любов до ближнього. Кадів, і нас саме за те. Ко-лі ж приречено життю українського ставала любов до брата по крові й кості, тоді, з волі Всевишнього, наш нарід тішився з слави і скарбів Божої ласки.

Минуть, глибоко віримо, і берешні чорні дні буття народу українського. Тільки навісно минути вони тоді, коли приречено життю сучасного покоління українського ставе чиста й нелюба любов одного українця до другого, бо лише чиста й неперочана любов с джерелом сили й духовного багатства.

Стоючи сьогодні над могилами мучеників 1933 року, ми повинні особливо щиро й нелюбо просити Господа, щоб допоміг і нам стати кращими, щоб одбавував Він нас отією цілющою любов'ю, зокрема ж, щоб одбавував тим великим даром нас — українську еміграцію, поділену ще доіс незгоди й розслаблену служінням дочасним богам.

"Не будуйте вини нікому нічого, крім того, щоб любити один одного. Бо хто їхнього любить, той виконав закон", — каже Св. Апостол Павло (Рим. XIII, 8). До такої всеохоплюючої любови кличе в 20-ті роковини страшного голоду Многостраждальна Україна, а з нею і Церква Христова. Послудимо ж тому заклинку, бо тоді і благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога і Отця, і спільність Святого Духа будуть зо всіма нами.

Д-р Дмитро Бучинський (Мадрид)
СИМОН ПЕТЛЮРА
1879 — 1926 — 1953
Академік Корш (за свідченням Ол. Саліковського) мав сказати, що Петлюра — це, як про нього думали. Коли зміниться все докорути нас, буде він вождем українського народу. Така його доля!"

Так чи інакше висловився Корш, сьогодні це не має великого значення. Симон Петлюра був вождем українського народу, був великим будівником Української Держави, і це — скоріше за нас — належно оцінили наші вороги.

Дня 25 травня 1925 року, злочинна Москва, рукою своєю наймита-агента Шварцбарда, перервала нитку життя великого сина нашого народу, знищила будівництво, гадаючи, що перестрашені катастрофою робітники самі розб'якаться.

Москві здавалося, що вбиваючи того, що був душою наших Визвольних Змагань, знищить рівночасно саму ідею боротьби за незалежність, замкне цим самим найсвітлішу сторінку нашої новітньої історії. Правда, перериваючи нитку трудової роботи життя Симона Петлюри, Москва не помілилася у виборі найбільшого місця в нашому національному органі з очей, до якої прямував послідовно й з неупередженою витривалістю.

Це могло дати тільки тверде переконання в правдивості своїх шляхів, основаних на глибокій вірі в відродження. З другого боку зумовляла цю витривалість ще й велика вітальність професора, яка казала йому про довіду цілого життя як дослідно до смертельного ложа не рематувати нічим, утому, прирощі й турботи.

У своїй письменницькій діяльності не обмежувався проф. Кузеля до теоретичної діяльності, — до науки, але живо цікавився теж журналістською, — написавши сотні статей на різні актуальні теми й залишивши низку популяризаторських праць з ділянок свого наукового зацікавлення для ширших кол громадськості. Але рівночасно треба б вказати, що проф. Кузеля вже як студент, і згодом як кандидат на науковця чи вже як вчений, не огорачувався до одної вузької спеціальності, як це здебільша роблять сьогодні науковці. Історія, словянська філологія, етнологія, статистика — це був круг зацікавлення

Покійного, — якому він остав до смерті вірним і який запалив йому в історії української науки становлення одного з нечислених поліісториків. Широкою науковим зацікавленням і знань не дорівнює Покійному ні один з живучих на еміграції українських вчених і з цього погляду втрачає не дається зрівножвавити. Завдяки своєму всесторонньому науковому об'єднанню положив проф. Кузеля великі заслуги для "Енциклопедії Українознавства", одним з головних редакторів якої він був, на якій то пості він і помер, закінчивши розпочате діло.

Поруч з широким зацікавленням ідеї теж їх глибока. Це передусім відноситься до етнології, отже до ділянки, в якій проф. Кузеля положив найбільші заслуги. Залишаючи фахову оцінку праці для спеціалістів, можна відмітити тільки, що проф. Кузеля належав до найплідніших українських етнологів, надарених духом таких постатей, як Ф. Вовк, І. Франко, В. Гнатюк і ін. Вже в перших роках своєї наукової діяльності дав він двотомову працю "Дітнина в звичаях і віру-

РАДІСТЬ ВІРИ

(До свята Зшестя Св. Духа)

Ісус Христос перед Своєю Вознесінням заповів апостолам з Єрусалиму не виходити, очікувати обітвання Отця. Він сказав їм таке: "Іако христія водою, ви ж будете окрищені Духом Святим по кількох днях" (Діян. I, 4-5).

Ці слова Господні наповнили серця апостолів не тільки радістю, але й сподіванням того, що незабаром вони дістануть дари Святого Духа для свого апостольського служіння. Охрещення Духом Святим мало бути завершенням великої тайни заснування Царства Божого, як Царства не від світу цього. Як ми знаємо з Св. Писма, Христова місія на землі не закінчилася Його смертю і світлим Божественним Воскресінням. Святи апостоли сподобилися протягом сорока днів бачити свого Господа і Учителя. В останній з цих сорока днів вони одержали від Сина Божого останню Його науку, Його обітницю; вони бачили Його Вознесіння.

Що найбільше збудило пошуття радість в серцях апостолів — це те, що Господь, Ісус Христос, обіцяв їм бути з ними завжди. Вони були сповнені великої радості, що незабаром дістануть від Господа великий дар, благодать Святого Духа, щоб Його ім'єм нести у світ Благості Христової.

Протягом десяти днів апостоли готувалися до прийняття цього великого дару. Щодня, щогодини, щохвилини вони чекали сповнення благодаті Святого Духа. Ніякі реальніші заповіді він не міг нам залишити. Наука ця тим дорожча для нас, що вона освячена такою його кров'ю, якою так можна сказати, відкуплена його власними трудами й життям.

Симон Петлюра не тільки був вірним своїм ідеям до кінця життя, а глибоко вірив в перемогу українського духа, того духа будуючого, вірив, що пролітатиме кров не може пропасти безслідно, а породить нових неустрашимих борців, таких сильних, що будуть змагатися за правду навіть до самих неслухів. Це пророцтво сповняється на наших очах. Наш прадідівський дух, той самий дух, що ним дихав і див Отаман Петлюра, відродився в нашій молодій генерації, пофривився в трьох б'юках — УПА, — що стали не лиш символом Страдальної України, а стали реальністю України Воюючої.

"Не загорами карі час" писав він у своєму великому заповіті в 1926 році. "Воскресіла наша Україна, скінеді її себе московсько-большевицьке ярмо! Не забувайте про мучеників і праведників наших, згадайте їх і помоліться за них, не забувайте про невинну кров і готуйте!"

Розважаючи жертву крові в національному житті та державному будівництві, Симон Петлюра, два місяці перед своєю смертю, писав: "Я не знаю більше трикокого цементу, що зв'язує розпоршені сили нації, як кров проліта нею за свої національні ідеї. Я не знаю нічого сильнішого, нічого більше творчого для створення легенди і традиції — цих надрозумових елементів будівництва держави — як знову ж таки кров, але кров проліта свідомо, кров своя і чужа-ворожа. Без крові нема нації, прийнявши нації модерної, нації організованої..."

Отже, кров — це сила, найбільша запорука волі народу, це власне віра у свої сили, віра у перемогу правди. На цьому фундаменті крові Петлюра здійгнув величаву всенародну будівлю держави, нею освятив найвищі всенародні ідеали й бажання — волю.

Він, як державний муж, як початковий вожд бачив жертвенність крові народу, але бачив також і те політичне банкротство Заходу у відношенні до Москви, що таким великим татарем придавало також і нашу боротьбу за волю. Хоч уся його віра базувалася на силі духа народу, на

визволенні українського народу, а далі зібрав багатий матеріал про народну медицину з цілою словянщиною до великого двотомового збірника. В "Записках НТШ" публікує він цілий розвідок "Посидіння при мерці" та "Король Матвій у слов'янській усній словесності". Врешті не можна забувати про виповнення матеріалами проф. Кузеля двотомового видання: "Генезис української держави". Проф. Кузеля зійшов у могилу один з останніх з тої генерації українських етнологів, які викладали свою цілу душу в улюбленій студії і який завдячує українській етнології чільне місце серед слов'янських етнологічних дослідів.

Тривке ім'я добув проф. Кузеля теж у мовознавстві, залишивши по собі низку словників, а далі теж у ділянці бібліографії. Найкращою ілюстрацією всебічності зацікавлення проф. Кузеля і його досягнень може бути саме "Енциклопедія Українознавства", для якої написав він кілька десятків статей і сам зредгував 3 відділи (вещу рівночасно працюю одно-

У 27-МУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ С. ПЕТЛЮРИ

Минає 27 літ, як агент червоної Москви Шварцбард замордував у Парижі Президента Української Народної Республіки, Головного Отамана її збройної сили — Симона Петлюру.

Чому червоним москалям необхідно було знищити Симона Петлюру, тоді вже безборонного політичного емігранта?

Бо Симон Петлюра, що очолював Український Нарід в його боротьбі за державну незалежність, був беззаперечним ворогом московського імперіалізму. Бо він був єдиною надією Українського Народу в тій боротьбі. Одночасно він був послідовним і реальним оборонцем народоправства, опорою права, справедливості й порядку. Симон Петлюра був виразником і реалізатором повної політичної толеранції відносно українських громадян інших національностей, про що свідчить факт існування в тогочасній українській уряді міністерів од національних меншостей.

Генезис такої політичної концепції Симона Петлюри треба шукати як в Його натурі, так і в удосконаленні Його політичного світогляду в українських патріотичних політичних організаціях, до яких належав від юнацьких літ.

В часі збройної визвольної боротьби Українського Народу на було рівноправних державних мужів серед українського громадянства й тому він був уже тоді й буде назавжди символом політичних і державних аспірацій Народу. Власне тому живий Симон Петлюра, навіть як емігрант, міг бути й був справді єдиною небезпечною загрозою для червоних москалів, що це продовжувати мусили страшним терором боротьбу за панування. Певно, що більшовики (які сам Покійний) чисилися з тим, що перебування Його на еміграції було лише тимчасовим перехідним етапом. Тому Симон Петлюра мусів бути знищений хоч би й підступно.

Большевики вірили, що зі знищенням Симона Петлюри прийдє до ослаблення національно-політичних змагань Українського Народу. Та вони помилилися. Трагічна смерть Симона Петлюри остаточно ідеїно та практично оформила змагання Українського Народу в дальшій політичній та безперервній акції аж по сьогодні й, річ очевидна, назавжди. Симон Петлюра, живий чи мертвий — то символ віри Народу в перемогу, то символ Української Держави. А до того море пролітоті Українським Народом крові, мільйони жертви, полягали в боротьбі, що створила історичні епопеї: штурм Київського арсеналу, коли Симон Петлюра йшов у перших рядах атакуючих героїв, оборона Києва, Котви, оборона Львова й цілої Галичини, Бянарка, Зимовий Похід, Новий Базар, Броди, безперервний під московською окупацією резистанс, що відбувався у можливих формах, про який свідчить процес Союзу Визволення України та Спільні Української Молоді, збройна боротьба проти обох окупантів підчас 2. Великої війни легендарної Української Повстанчої Армії — то діти визволення Українським Народом незломної волі здійснити той ідеал, за який згинув Симон Петлюра.

Історія людства свідчить, що воля народів й їхні жертви ніколи не йшли марно. Не підуть вони марно й в нас!

Боротьба про довідується, пеховодою поназка з промисловою хвилею в історії народів: вона даєжні с імпульсом до дальшого змагання.

Світ, а в тім й Український Народ йде по шляху змагання за волю нації та людини. На тім величчям шляху згинув Симон Петлюра. Але дух Його з нами.

Вітати пошту цій Великій Постаті не наш національний обов'язок, це тек зівдання наших урочистих Академії, присвячених пам'яті Покійного. Буті обов'язково присутнім на таких Академіях і Маніфестаціях — це тільки скромний доказ нашої любови до тої України, за яку згинув Покійний Головний Отаман.

(Закінчення на стор. 3)

Вже на 27 році життя стає проф. Кузеля дійсним членом НТШ. Незабаром по осягненні докторату (1906) працює він також на Високій Школі, а саме як лектор української мови й літератури в Чернівцях. З закладанням Українського Вільного Університету стає проф. Кузеля на йому звичайним професором етнології, а рівночасно працює він як викладач української мови чужинського — Берлінського Університету.

Свою наукову позицію не раз використовував Покійний для пропаганди української справи, працюючи на становленні співробітництва наукових річниць "Мінерва", німецьких енциклопедій та ін. Ця жива діяльність, запалила Покійному серед своїх і чужих великий науковий авторитет, який претягував його на пост президента найдавшої української наукової установи.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИХ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕТРОЛ СЕРВІС!

У РОКОВИННИ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

ЗВЕРНЕННЯ
ПРЕДСТАВНИЦТВА ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ У ЗДА
До Земляків у З'єдинених Державах Америки!

Було вже так, а було це майже двадцять років тому, коли то Ви, давні поселенці в цій Країні, виходили на вулиці Ваших міст і в організованих походах та на прилюдних вічах протестували проти того, що творив тоді ворог-окупант на Українській Землі:

проти ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ, зорганізованого тоді комуністичною Москвою на Українських Землях над Дніпром. А сьогодні — Ви, що в той час уже тут жили, і Ви, що потім сюди прибули, між ними й чудом у живих ще свідки тодішнього жаху в Україні, йдете вулицями Вашого міста у мовчазному, але як же пророчистому своїм характером поході та на Жалобній Маніфестації відзначаєте Двадцять Роківини того великого злочину Москви, що голодовою смертю замутила понад шість мільйонів українських людей.

Вшановує Пам'ять Замучених.
І обвинувачує ще раз перед Вільним Світом московський комуністичний Кремль у цьому, нечуваному до того часу в історії людства, злочині народоубивства.

І тоді і тепер — у цьому поході й на цій Маніфестації Вашого міста, Ваших думки й Ваші глибокі почування з Рідними, що терпіли тоді, що терплять і сьогодні важкі муки під московською комуністичною окупацією.

І тоді і тепер — ці походи й маніфестації — це вияв Вашого нерозривного духового зв'язку з Рідним Краєм. Українська Нація не подолала в своїй боротьбі за волю перед пережитою катастрофою голоду, ні перед усім жахом большевицького терору. З цієї її незнищимої сили ми черпаємо віру в її остаточну перемогу.

Українська Національна Рада, носій і виразник традицій боротьби Рідного Краю за свободу, присуджує через її Представництво в З'єдинених Державах Америки до Ваших, Дорогі Сестри й Брати, виявів пошани і пошлону Пам'яті Замучених та до Вашого протесту перед Вільним Світом проти поновлення нашої Батьківщини.

І кличе Вас:
Хай же оці страждання нашого народу, хай же ці жертви його принесені тоді, хай же й ці спільні глибокі почування, що їх усі ми вшановуємо сьогодні, об'єднають усіх нас в одну велику сім'ю:
Щоби в слушний час змогли ми — одностайно стати! Бо тільки тоді — переможемо!
Так кличуть до нас і Тіні Замучених!

ПРЕДСТАВНИЦТВО ВО УНРАДИ В ЗДА.

Д-р Степан Витвицький,
Керманич Ресорту Закордонних Справ УНР

Нью Йорк, у травні 1953.
У Двадцять Роківини Великого Голоду в Україні.

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ—ГОЛОВНА УПРАВА
Головна Управа ОПБВУ повідомляє, що

ДРУГИЙ ЗАГАЛЬНИЙ РІЧНИЙ ЗБІР

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
— відбудеться —
В СУБОТУ, 30. ТРАВНЯ 1953 Р.
в залі Т-ва „Діскер“ при 119 Еве, „А“ в Нью Йорку.
Початок 9:30 раню.
ПОРЯДОК НАРАД:
1) Відкриття, 2) Вибір Президії, 3) Відчитання і прийняття протоколу з попереднього Збору, 4) Звіт про діяльність управи, 5) Звіт про діяльність Контрольної Комісії й ухвалення доповіді, 6) Доповідь інж. О. Логуніна „Цілі й завдання ОПБВУ“, дискусія.
Перерва 2:00 — 2:45 по пол.
7) Вибір нових Завідуючих Органів, 8) Внески й запити, 9) Доповідь проф. Л. Шанковського „Визвольна Боротьба на рідних землях та її роль в конфлікті між Заходом а „Сходом“, дискусія, 10) Закриття.
За Головну Управу:
Омелян Логун, голова; Григорій Бакуменко, секретар.

Нью Йорк, неділя, 7. червня 1953 р.
зала Літературно Мистецького Клубу
149 Second Avenue, New York City.

КОНЦЕРТ СКРИПАЛІ ВОЛОДИМИРА ЦІСІКА

при фортеп'яні Вадим Кіпа.
В програмі: Гріг, Ляльо, Сен-Саме, Фоменко, Паганіні, Крайслер та інші.
Початок год. 8. ввечері.

УКРАЇНЦІ М. НЬО ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ!
25. травня 1926 року в Парижі, ворожі большевицькі кулі вбили Голову Директорії і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки **СИМОНА ПЕТЛЮРУ**.

Для вшанування Його світлої пам'яті Центральний Комітет влаштує

ЖАЛОБНУ АКАДЕМІЮ

В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ 1953, о 6:30 год. веч.,
в залі FASHION INSTITUTE OF TECHNOLOGY,
225-229 West 24th Street (між 7 і 8 Евеями) в Нью Йорку.

В ПРОГРАМІ: 1) Відкриття та вступне слово — Генштабу ген.-пор. П. ШАНДРУК. 2) Святкова промова на тему: „С. Петлюра як Державний Муж“ — Проф. М. ВЕТУХІН. 3) Хор „СМІКА“ з Нью Йорку під диригентурою проф. О. МІКІТЮКА та інші визначні мистецькі сили.

Центральний Комітет звертається з гарячим закликом до всіх українських установ, організацій, земляків військових і молодих взяти масову участь в цій Академії.

Хай не буде ні одного з нас, що своєю пристрастю до Академії не віддає би пошани нашому Державному Мужеві, Великому Героєві-Мученику, що був і є символом Української Визвольної Боротьби й Соборної Ідеї.

Масовою участю в Академії продемонструємо нашу солідарність з українським народом, що бореться за його, і цілого людства, волю проти московсько-большевицької тирanii.

Чистий прибуток з Академії призначений на видання творів Головного Отамана. Продаж квитків в українських книгарнях: „Сурма“ — 11 Іст 7, вул.; „Аріа“ — 48 Іст 7, вул.; „Еко“ — 145, 2-га Евея.

В день Академії буде відправлено ПАНАХИДИ в українських церквах після Служби Божої.

Центральний Комітет Вшанування Пам'яті **СИМОНА ПЕТЛЮРИ**,
Голови Директорії й Головного Отамана Військ Української Народної Республіки.

НОВИЙ ПЕРЕСЕЛЕНЧИЙ ЗАКОН

На бажання Президента Айзенгавера вніс сенатор Ваткінс новий законопроект (С. 1917) для допущення 240,000 нових іммігрантів до ЗДА поза звичайними квотами.

На спільних нарадах Американського Комітету для спеціального переселення разом із організацією Нейшенел Кетолік Велфар Конференс, дня 19 травня, в Нью Йорку обговорено деталі цього законопроєкту і намічено шляхи, як довести до ухвалення такого нового переселенного закону.

Від ЗАУДКОМІТЕТУ взяли участь у згаданих нарадах виконавчий директор д-р Галлан і від УККОМІТЕТУ адв. М. Пізанак.

Всі організації, зацікавлені в переселенні, підписали спеціальну резолюцію до Президента Айзенгавера, дякуючи йому за його акцію для переселення нового переселенного закону.

Новий законопроект важний тим для українців, що він дав би змогу усім українцям в Європі (в країнах, які входять у сфери НАТО — не входять туди Швеція і Туреччина) переселитись до ЗДА. Техніка переселення була б така сама, як під час переселення на основі закону про Ді Пі, з тою різницею, що апліканти мусили б самі оплачувати кошти переїзду й організації могли б лише прийти в допомогу з безвідсотковою позичкою.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

І тим допомогти в переселенні нових українських іммігрантів.
Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії.

СПРАВЖНЄ „ДОБРЕ ДІЛО“ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА В ДЖЕРЗІ СІТІ

Майже в кожному більшому місті Німеччини, знаходяться нині наші українські чекають поміч від нас... Ті, що їх виховують, чи то батьки, чи то учительки в при-

Зимка зі слята Тараса Шевченка українських дітей в Аугсбургу, яку вони надіслали новикам в Джерзі Сіті, як подяку за „Добре Діло“.

ектальді. Люди, які боряться за право до життя. Часто-густо вулицями німецьких міст, проходять дивно одверті люди, з перемученим обличчям, з горячково палаючими очима. Їхня мова чужа нам, а нам така рідна і близька. Це наші брати. Це наші залишенці, котрих не зміogli здобити життя, котрі в найтяжчих обставинах не втрачати віри в світлі майбутнього. Багато між ними є дітей. Хороших, невинних киток нашої землі, яких ростить нині чужа і непривітна німецька земля. Зайвим і смішним було б згадувати їх незавидне життя. А це тільки одна краплинка з моря українських дітей, які з вірою

вато зорганізованих школах, вполюють в їхні серця віру і любов до всього українського, але не мають змоги дати їм матеріальної допомоги. А вони й так страшно, так пекучо потребують. Мимо волі насувається питання: „Хіба з нашої сторони треба великого зусилля і посвятити, щоб їм допомогти?“ Ні! Напевно ні! Треба мати лиш

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ) 10-тій Відділ в НЬО ЙОРКУ
: влаштує :
ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК В НЕДІЛЮ, 7. ЧЕРВНЯ 1953 Р.
(SUNDAY, JUNE 7, 1953)
"MAPLE GROVE PICNIC PARK"
160-04 46th Ave., 160th Street, Flushing, N. Y.
з багатою, цікавою та веселою програмою.
Кухня й буфет у власному заряді Пань.
Приграв музика п. В. Босого. Ветуні платять \$1.25 (Парк відчинений від год. 10-ї ранку).
Всіх щиро запрошуємо.
За добру забаву ручно! Імпрезовий Комітет.
Direction by Subway and Bus: R.M.T. to Queens Plaza, change to Flushing Train to Last Stop, I.R.T. to Grand Central, change to Flushing Train to Last Stop. By Bus: Q26 or Q 27 to 160 Street.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА
Ціна її в продажі буде \$15.00
Ще тепер можна замовити дешевше, тобто за \$13.00 Можна прислати тепер \$7.00 а \$6.00 зашлатити при відборі книги.
Користайтеся з нагоди, заощадіть \$2.00 і придбайте цю дорожню книгу.
Замовлення посилайте до видавництва:
UKRAINIAN BOOK CLUB LTD.
834 1/2 Main Street, Winnipeg, Man., Canada
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ДРУКУЄТЬСЯ.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бруклін, Н. Й.
Лисенківські роковини і Свято Матері.

В неділю, 10-го травня ц. р. відбулася на північному Брукліні незвичайно цікава імпреза, а саме вшанування Лисенківських роковин влаштуванням дитячої оперети Миколи Лисенка „Коза Дереза“, отриманої з концертом з нагоди свята Матері. Свято влаштувано силами дитворів парафіяльної школи півн. Брукліна під проводом п. О. Улицького. Імпреза пройшла майже непомітно, а заслугу вона на спеціальне виконання і на повне призначення як її ініціаторам так і молодим виконавцям. Це відшукання Лисенківських роковин залишить на ціле життя незатерту згадку у серцях молодих виконавців і слухачів.

„Коза Дереза“ має багато гарних і знайомих пісень, а також вимагає вона певної музичної дисципліни хору й солістів, а також великого владу праці, коли беремо під увагу вік молодих артистів. Треба призначити, що завдання праці п. О. Улицького оперети пройшла гладко, со-

крихітку доброї волі...
Я хочу подати малий приклад, який може захопити і других піти нашим слідом. Через принадок, довідався я про українських залишенців в місті Аугсбург — Німеччина. Іх тут невелика група. Вони не є зниклим. Живуть і не втрачають віри. Тільки часами очима повними смутку і розпачі пестять голівки своїх дітей. А допомогти їм не можуть... Вони там не можуть, але ми? Переборщи великі труднощі, адалосі пані Наталії Шрамченко зорганізувати в Аугсбурзі українську школу. Нині треба підняти тих дітей. Один з них пише: „Я мушу їхати до школи, а не роблю це, а не раз мушу йти, але роблю це, бо хочу вчитися свого рідного... Згадаю до пластового новцтва в Джерзі Сіті, про „Добре Діло“ і групи дітей в Аугсбурзі, спонсирів мене ще раз, що у нього не знайти так скорого відради як у дитини. Не прощайтесь з дітьми, а виши нових і початки, а за ними і юнацтво, політичній дитині зі своїх старобов, відмовитись від особистих прихильностей, на користь їх незалишних подруг і „зв'язки в далекому Аугсбурзі. Певен Величчезний Святими відійшла велика лачка до Німеччини, повна різноманітних солідарностей. Недавно написала подяку від тих дітей. Годі писати про неї. Вони приєднали свої зимики і просили про них не забувати. Ні! Новики в Джерзі Сіті їх волі не забудуть. Їх гніздо „Літаючі Друзі“ збрало „Добре Діло“ і закликає до цього інші осередки.

Володимир Цісик.

Симон Петлюра

(Закінчення зі стор. 2)
жертвеному проліти кривд, то вперше він бажав знайти для України чесних союзників і з тією метою подався у довге митарство по країнах Європи, жив важким емігрантським життям, часто зрікався навіть свого імені, але ім'я України ніколи не сходило з його уст.

У скромній формі емігранта він залишався сторожем України, заповідаючи усім, що „боротьба за незалежне державне життя не припиняється і не припиниться. Хай вона буде довга й уперта, хай вона бере нові й нові жертви, але Україна незалежна — хоче чи не хоче цього Європа — так буде!“

Смерть Симона Петлюри — це тільки один з величезних дороговказів, як треба жити, боротися і вмирати за Україну.

Він, Петлюра — реальність і символ Волюнції України заповідав усім, нам і ворогам, що „українські мечі переможуть на ралі тільки тоді, коли гасло Незалежна Українська Держава перетвориться в дійсність“, коли меч забезпечить мирну працю ралю на Рідній Землі, коли він своїм твердим словом забезпечить мирне життя народом без будь-якого чужоземного опікунства.

„Отже“, — говорить він — „не забуваймо про меч, який мігшише держати його в руках!“, а в парі з цим мусямо планувати в нас і серед нас „моральні елементи, творчу любов до Батьківщини, сторжкість до ворога та пошту за заподіяні нам кривди!“

Відчування цієї кривди мусить нас робити не приниженими рабами, хочби проти нас був навіть цілий світ, а свідомими борцями за права дані людини Богом і справедливістю. Памста, за заподіяні кривди, не може перекинути нас на звірів-дикунів, не може притемнити тієї святості, за яку борова і агинув Симон Петлюра. Його слово „помста“ треба розуміти всенародним святим гнівом, таким як ним було узброєне середньовічне лицарство, як ним були надхнені наші предки, обороняючи Рідну Землю перед зазісними ордами, чи захланними сусідами.

ЗАКІНЧУЄМО ДРУК
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА
Ціна її в продажі буде \$15.00
Ще тепер можна замовити дешевше, тобто за \$13.00 Можна прислати тепер \$7.00 а \$6.00 зашлатити при відборі книги.
Користайтеся з нагоди, заощадіть \$2.00 і придбайте цю дорожню книгу.
Замовлення посилайте до видавництва:
UKRAINIAN BOOK CLUB LTD.
834 1/2 Main Street, Winnipeg, Man., Canada
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ДРУКУЄТЬСЯ.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА
Ціна її в продажі буде \$15.00
Ще тепер можна замовити дешевше, тобто за \$13.00 Можна прислати тепер \$7.00 а \$6.00 зашлатити при відборі книги.
Користайтеся з нагоди, заощадіть \$2.00 і придбайте цю дорожню книгу.
Замовлення посилайте до видавництва:
UKRAINIAN BOOK CLUB LTD.
834 1/2 Main Street, Winnipeg, Man., Canada
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ДРУКУЄТЬСЯ.

ВІДГУКИ ДНЯ

ВЕЛИКІ ШРАМИ
Хто має шрам — той знає. Потягне по ньому рукою — і вже астають перед очима люди, обставини, події. Буває через, старий воляк оповідає про щось і нараз — замовк. Гляньте на його оці! Дивляться кудись у далек, зог стіна перед ним, зог знайома коло нього, зог говорив перед величчю про якусь буденщину: сьогоднішню, вчорашню, чи з-перед тижня.

Це шрам винуватий! Старий воляк положив був руку на руку, диткував до шраму — нагадався. Пам'ятка від кулі, шрабл, зі гранати... Те саме зі серцем людським. І на ньому є шрами від ран, а коли думка діткнеться до них, то вони позинають шеміти, а перед очима астають люди, що винуваті тим шрамом, що заподіяли нам рани колись.

Та не тільки поодинокі люди мають шрами на тілі як в серці, має їх і ціла нація. Одні більші, другі менші — залежно від того, яка глибока була рана. А вже ми, то шрам на ризі із зазісним у Соєш-шрами, карб на кербі, бо доля не щадила нам ран.

Не щадила і не щади! Одні з них старіші, ледве замітні, ледве відгнуті, а другі — свіжі, з недавніх ран, то їх боляче шемлять.

А зі свіжих найбільші два — і оба в місці трагії. 25. травня, 1926 р. і 23. травня, 1938 р. Симон Петлюра й Сасен Коновалець. Символ державності і дух бойового спротиву.

Одна рана в Парижі, друга в Роттердамі, одна від кулі, друга від бомби... Минають роки за роками, ось уже двадцять років, як згинув Головний Отаман, і „п'ятнадцятий, як згинув Полковник, а шрами шемлять... Невже це не перед роками, а згора... Шукать думка винуватих цих великих ран... Вороз? Так! Але на те він ворог. Безоглядний, підступний — такий, як був завжди в нашій історії. А чи й не ми всі, винуваті навіть разом із Нейк-зиками.

Чи вільно було мускати Симона Петлюру самого на вулиці Парижу, зогби він і як зогів? Париж — велике місто, але нема такого великого міста на землі, де Симон Петлюра міг бути не-знайцем. Думав собі: „Любити свій край не є злогин!“ А показалося, що так... Роттердам — гуже місто, але чи є таке гуже місто на землі, де Сасен Коновалець міг бути безоглядним? Думав собі: Пощо зраджують комусь одну із найбільших таємниць українського підпілля — аста-а? А вже ми, то шрам на ризі із зазісним у Соєш-шрами, карб на кербі, бо доля не щадила нам ран.

Не щадила і не щади! Одні з них старіші, ледве замітні, ледве відгнуті, а другі — свіжі, з недавніх ран, то їх боляче шемлять.

А зі свіжих найбільші два — і оба в місці трагії. 25. травня, 1926 р. і 23. травня, 1938 р. Симон Петлюра й Сасен Коновалець. Символ державності і дух бойового спротиву.

Одна рана в Парижі, друга в Роттердамі, одна від кулі, друга від бомби... Минають роки за роками, ось уже двадцять років, як згинув Головний Отаман, і „п'ятнадцятий, як згинув Полковник, а шрами шемлять... Невже це не перед роками, а згора... Шукать думка винуватих цих великих ран... Вороз? Так! Але на те він ворог. Безоглядний, підступний — такий, як був завжди в нашій історії. А чи й не ми всі, винуваті навіть разом із Нейк-зиками.

УВАГА! НЬО БРОНСВІК Й ОКОЛИЦЯ!
Українська Католицька Парафія в Нью Бронсвік, Н. Дж., : влаштує :
ВЕЛИКУ ЗАБАВУ В СУБОТУ, 30. ТРАВНЯ 1953 Р.
в залі ST. LADISLAUS HALL при 199 Somerset St., New Brunswick, N. J.
Початок о год. 7. ввечерю.
Музика п. ІВ. СЕМЧИШІНА.
Гостей щиро вітаємо. Парох. Рада.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ РЕЧИНЦІ ІМПРЕЗ
на закінчення шкільного року 1952-53
НЬО ЙОРК
1. СУБОТА, 23. травня—Irving High School, год. 7. ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ
2. СУБОТА, 30. травня—Літ. Мист. Клуб, год. 7:30 ВЕЧІР КОНЦЕРТІВ
Р. ОГРОДНІК Бетопен — Концерт C-moll ч. 3
Б. СВИНІТУХ Мендельсон, скрипковий Концерт E-moll
Л. КРИЛОВА Чайковський Концерт B-moll
3. НЕДІЛЯ, 14. червня—Літ. Мист. Клуб, год. 7:30 ПЕРШИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ПОПИС
4. СУБОТА, 20. червня—Літ. Мист. Клуб, год. 7:30 ДРУГИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ПОПИС

ФІЛАДЕЛФІЯ
5. НЕДІЛЯ, 31. травня — Інтернац. Інститут — (645 N. 15th St.) год. 7:30.
ВЕЧІР КОНЦЕРТІВ
Р. ОГРОДНІК Бетопен — Концерт ч. 3 C-moll
Б. СВИНІТУХ Мендельсон, скрипковий Концерт E-moll
Л. КРИЛОВА Чайковський Концерт B-moll
6. НЕДІЛЯ, 14. червня — Гороз. Клуб, 847 II. Френклін (велика зала) — год. 7:30. ЗАГАЛЬНИЙ ПОПИС

